

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ – ΕΥ ΖΗΝ
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία-Πρόληψη

Ο μαγικός κόσμος της τάξης μας

Ποτούλα-Σπυριδούλα Βασιλείου

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι η πρωτογενής πρόληψη των προβλημάτων συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον και η προαγωγή της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης και προσαρμογής των μαθητών/τριών, μέσω της ανάπτυξης της αίσθησης της κοινότητας. Χαρακτηριστικά της κοινότητας είναι ότι τα μέλη της νοιάζονται και στηρίζουν το ένα το άλλο, συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες και στις αποφάσεις της, ταυτίζονται με την ομάδα, αισθάνονται ότι ανήκουν σε αυτήν και έχουν κοινές αξίες και στόχους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο σχολικό κλίμα και στην ποιότητα των διαπροσωπικών σχέσεων μέσα στο σχολικό περιβάλλον (Χατζηχρήστου, κ. ά. 2004).

Οι σχέσεις με τους συνομήλικους παίζουν έναν σπουδαίο ρόλο σε πολλές πλευρές της σχολικής προσαρμογής, καθώς παρέχουν ένα σημαντικό πλαίσιο για την κοινωνική, γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Τα παιδιά που εμφανίζουν προβλήματα στις σχέσεις τους με τους συνομηλικούς δυσκολεύονται σε πολλές πλευρές της ζωής τους. Σε σύγκριση με τα άλλα παιδιά, βιώνουν περισσότερα κοινωνικά και ακαδημαϊκά προβλήματα κατά τη διάρκεια του σχολείου, υψηλά ποσοστά απουσιών και αποβολών και κινδυνεύουν, επίσης, να παρατήσουν το σχολείο (Gettinger, 2003).

Οι θετικές διαπροσωπικές σχέσεις μέσα στο πλαίσιο του σχολείου υπηρετούν σημαντικές αναπτυξιακές λειτουργίες, καθώς εφοδιάζουν τα παιδιά με την ασφάλεια για να προσεγγίσουν και να εξερευνήσουν καινούριες καταστάσεις και ενισχύουν την αυτοαντίληψη και την αυτοεκτίμησή τους, παρέχοντας στα παιδιά ένα ασφαλές και σταθερά υποστηρικτικό σύστημα.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα καλλιέργειας δεξιοτήτων και οι δραστηριότητες που ακολουθούν προτείνονται για τη Β΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Όμως, μπορούν σύμφωνα με την κρίση του/της εκπαιδευτικού να προσαρμοστούν καταλλήλως και για τους/τις μαθητές/τριες της Α΄ τάξης, καθώς στα πρώτα χρόνια της φοίτησης στο σχολείο αναπτύσσεται η στάση του παιδιού προς την εκπαίδευση. Η ικανοποίηση των γνωστικών, συναισθηματικών και κοινωνικών αναγκών των παιδιών συμβάλλει στην ανάπτυξη θετικής στάσης προς το σχολείο και στην προσαρμογή τους στο σχολικό περιβάλλον. Η θετική στάση προς το σχολείο και η αίσθηση «του ανήκειν» και της σύνδεσης μέσα στο πλαίσιο του σχολείου αυξάνει την ακαδημαϊκή κινητοποίηση των μαθητών/τριών και την κοινωνική τους ικανότητα, ενώ αντίθετα μειώνει την ψυχολογική πίεση και τα προβλήματα συμπεριφοράς μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Η σύνδεση με το σχολείο περικλείει θετικές συμπεριφορές από μέρους των μαθητών/τριών, όπως είναι η παρουσία στο σχολείο, το ενδιαφέρον για τα μαθήματα, καθώς επίσης και η ψυχολογική εμπειρία της ταύτισης με το σχολείο, η αίσθηση ότι κάποιος είναι αποδέκτης φροντίδας και ότι είναι σεβαστός και μέρος του σχολικού περιβάλλοντος. Αυτή η σύνδεση προάγει την εσωτερίκευση

των κανόνων του σχολικού περιβάλλοντος και παρέχει στα παιδιά τη συναισθηματική υποστήριξη, ώστε να αντιστέκονται στις αρνητικές επιρροές των συνομηλίκων ((Murray & Greenberg, 2000. Crosnoe, κ.ά. 2002).

Τα εργαστήρια στοχεύουν στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων των μαθητριών/μαθητών ώστε τα παιδιά να βιώνουν συναισθήματα, να επικοινωνούν αποτελεσματικά τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, να ενισχύσουν την αυτοαντίληψη και την αυτοεκτίμηση, να καλλιεργήσουν θετικές διαπροσωπικές σχέσεις μέσα στο σχολικό περιβάλλον, να απολαμβάνουν την έκφραση και τη δημιουργία μέσα από τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν, να λαμβάνουν αποφάσεις σεβόμενα τον εαυτό τους και τους άλλους, να αναπτύσσουν την κριτική σκέψη και την επιχειρηματολογία, να αναστοχάζονται πάνω στις γνώσεις και τις στάσεις τους. Στοχεύουν, επίσης, στην ενδυνάμωση του ατόμου και της ομάδας, στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και την προαγωγή των θεμελιωδών αξιών.

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Θεωρούμε σημαντική την ενημέρωση των γονέων για την υλοποίηση του προγράμματος, καθώς η εποικοδομητική συνεργασία σχολείου-οικογένειας βοηθά στην υιοθέτηση κοινών εκπαιδευτικών στόχων και κοινής στρατηγικής.

Πολύ σημαντική παράμετρος είναι η συνεργασία με όλους τους/τις εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας και η πραγματοποίηση ή/και η επέκταση κάποιων δραστηριοτήτων στην ώρα των ειδικοτήτων.

Για την υλοποίηση του προγράμματος θα χρειαστούν τα παρακάτω υλικά: χαρτόνια, χαρτί του μέτρου, μαρκαδόροι, ψαλίδια, κόλλες, αυτοκόλλητα χαρτάκια.

Ο/Η εκπαιδευτικός έχει ετοιμάσει ένα χαρτόνι ή χαρτί του μέτρου με τον τίτλο του κάθε εργαστηρίου, όπου θα αναρτώνται τα έργα των παιδιών.

Στην αρχή κάθε εργαστηρίου οι μαθητές/τριες κάθονται σε κύκλο και γίνεται σύνδεση με τα προηγούμενα, αξιοποιώντας τα χαρτόνια του κάθε εργαστηρίου ή/και τα έργα των παιδιών.

Περιγραφή επτά Εργαστηρίων: Στοχοθεσία των εργαστηρίων, προτεινόμενες δράσεις και υλικό αφόρμησης, επέκτασης, γενίκευσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:
Θεματική	1. Ζω καλύτερα – Ευ Ζην	Υποθεματική	Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία-Πρόληψη
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Β' τάξη Δημοτικού		
Τίτλος	Ο Μαγικός Κόσμος της Τάξης μας		
Δεξιότητες στόχευσης του προγράμματος	Στόχος των εργαστηρίων είναι η καλλιέργεια των δεξιοτήτων μάθησης του 21 ^{ου} αιώνα (κριτική σκέψη, επικοινωνία, συνεργασία, δημιουργικότητα), και των δεξιοτήτων της ζωής (αυτομέριμνα, κοινωνικές δεξιότητες, ενσυναίσθηση και ευαισθησία, πολιτειότητα, προσαρμοστικότητα, ανθεκτικότητα, υπευθυνότητα, επίλυση συγκρούσεων)		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία-Πρόληψη: Πρωτογενής πρόληψη των προβλημάτων συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον και προαγωγή της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης και προσαρμογής των μαθητών/τριών		

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές/τριες να καταστούν ικανοί/ές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους -Να αναπτύξουν δεξιότητες ακρόασης παρατήρησης επικοινωνίας συνεργασίας -Να ενισχύσουν την προσωπική και την κοινωνική ταυτότητα -Να καλλιεργήσουν την αίσθηση του «ανήκειν» και του κοινού σκοπού στο σχολικό περιβάλλον -Να αναπτύξουν δεξιότητες που αφορούν την ενίσχυση της αυτοαντίληψης -Να αναγνωρίζουν τη μοναδικότητα του κάθε ατόμου -Να κατανοούν τα συναισθήματα των άλλων -Να απολαμβάνουν την έκφραση και τη δημιουργία 	<p>Η τάξης μας - Όλοι/ες μοναδικοί/ές και όλοι/ες πολύτιμοι/ες</p> 	<p>Έναρξη προγράμματος</p> <p>-Οι μαθητές/ριες κάθονται σε κύκλο και ο/η δάσκαλος/α παρουσιάζει το θέμα του προγράμματος. Αναδεικνύονται οι προσδοκίες των μαθητών/τριών και κινητοποιούνται να συμμετέχουν ενεργά στα εργαστήρια. Ο/Η εκπαιδευτικός, όπου υπάρχει δυνατότητα, αξιοποιεί τις ιδέες τους.</p> <p>Όλοι/ες μοναδικοί/ές και όλοι/ες πολύτιμοι/ες</p> <p>-Οι μαθητές/τριες κάθονται σε κύκλο και ακούνε μια συμφωνική ορχήστρα να παίζει. Εκφράζουν τα συναισθήματά τους με όποιο τρόπο επιθυμούν (πχ. κίνηση, λέξεις, χρώμα). (βλ. Περιγραφή εργαστηρίων)</p> <p>-Οι μαθητές/τριες φέρνουν στην τάξη κάτι που θέλουν να μοιραστούν με την ομάδα τους (π.χ. παιχνίδι, αντικείμενο).</p> <p>-Κάθονται σε κύκλο και παρουσιάζουν τον εαυτό τους μέσα από αυτά που έχουν επιλέξει να φέρουν στην τάξη. Ο/Η κάθε μαθητής/τρια γράφει ή/και ζωγραφίζει τη δική του ιστορία.</p> <p>-Τις ιστορίες των παιδιών τις κάνουμε ψηφιακό βιβλίο «Όλοι/ες μοναδικοί/ές και όλοι/ες πολύτιμοι/ες», αξιοποιώντας σχετικά ψηφιακά εργαλεία.</p> <p>Ανατροφοδότηση:</p> <p>Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες γράφουν σε αυτοκόλλητα χαρτάκια ένα συναίσθημα ή μια λέξη. Προσθέτουν το όνομά τους και το κολλάνε στο χαρτόνι του 1^{ου} εργαστηρίου.</p>

Οι μαθητές/τριες να καταστούν ικανοί/ές :

- Να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους
- Να ενισχύσουν την προσωπική και την κοινωνική ταυτότητα
- Να καλλιεργήσουν την αίσθηση του «ανήκειν» και του κοινού σκοπού στο σχολικό περιβάλλον
- Να αναπτύξουν δεξιότητες που αφορούν την ενίσχυση της αυτοαντίληψης και της αυτοεκτίμησης
- Να αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας συνεργασίας κοινωνικές δεξιότητες
- Να αποκτήσουν γνώση του εαυτού και να καλλιεργήσουν δεξιότητες κριτικής κατανόησης του εαυτού

**Το δικό μας ταξίδι
Τι κάνουμε στην τάξη μας;**

-Οι μαθητές-τριες εκφράζουν ελεύθερα αυτά που κάνουν στην τάξη τους (πχ. γράφουμε, διαβάζουμε, παίζουμε, ζωγραφίζουμε) και ο/η δάσκαλος/α ή ένας/μια μαθητής/τρια-βοηθός τα καταγράφει στον πίνακα.

-Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες και η κάθε ομάδα χρησιμοποιεί αυτά τα ρήματα και δημιουργεί μια ιστορία, ένα ποίημα, μια ζωγραφιά.

-Ένας/Μια εκπρόσωπος από κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια το έργο της ομάδας.

-Τα έργα αναρτώνται στην τάξη στο εσωτερικό ενός μεγάλου ζωγραφισμένου καραβιού από χαρτόνι, που έχουν δημιουργήσει όλοι/ες μαζί.

-Τα παιδιά ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους φέρνουν στην ομάδα κάτι που έχουν δημιουργήσει (π.χ. μια αγαπημένη ζωγραφιά, ένα ποίημα που έχουν γράψει), τραγουδούν το αγαπημένο τους τραγούδι, παίζουν ένα μικρό ρόλο από κάτι που έχουν δει ή έχουν φανταστεί, δείχνουν στην τάξη ένα καινούριο παιχνίδι που έμαθαν.

-Αναδεικνύονται τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών και δημιουργούνται ομάδες με βάση τα κοινά ενδιαφέροντα (π.χ. φιλαναγνωσίας, μουσικής, ζωγραφικής, θεατρικής ομάδας).

Αναστοχασμός

Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες γράφουν σε αυτοκόλλητα χαρτάκια:

Πώς ένιωσα που είδαν οι συμμαθητές/τριές μου το έργο μου;

Τι καινούριο έμαθα για τον εαυτό μου;

Προσθέτουν το όνομά τους και το κολλάνε στο χαρτόνι του 2^{ου} εργαστηρίου.

Οι μαθητές/τριες να καταστούν ικανοί/ές :

- Να αναπτύξουν γλωσσικές και επικοινωνιακές δεξιότητες
- Να εξοικειωθούν με την έννοια των αξιών και των στάσεων
- Να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας αυτονομίας αυτορρύθμισης
- Να αναπτύξουν την αυτεπάρκεια
- Να αναπτύξουν την προσαρμοστικότητα την υπευθυνότητα
- Να ενισχύσουν την αίσθηση του «ανήκειν» και του κοινού σκοπού στο σχολικό περιβάλλον.

**Οι αξίες μας
οδηγούν-
Οι κανόνες της
τάξης μας**

-Ο/Η εκπαιδευτικός διαβάζει στους/στις μαθητές/τριες μικρές ιστορίες (από την καθημερινότητα, την επικαιρότητα, τη λογοτεχνία) που διαπραγματεύονται αξίες και στάσεις, όπως η ευγένεια, ο σεβασμός, η υπευθυνότητα, η αλληλεγγύη κλπ.

-Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες και οι μαθητές/τριες συζητάνε και αναλύουν τις ιστορίες. Εντοπίζουν τα σημεία που τους έκαναν εντύπωση.

-Ένας/Μια εκπρόσωπος από κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια το έργο της ομάδας.

-Αναγνωρίζουν τα κοινά σημεία και ο/η δάσκαλος/α τα καταγράφει στον πίνακα.

-Ο/Η κάθε μαθητής/τρια αφήνει τη φαντασία του/της ελεύθερη και με οδηγό όποιες αξίες ή/και στάσεις θέλει δημιουργεί (γράφει, συνθέτει ποίημα, ζωγραφίζει) τη δική του ιστορία «Ταξιδεύω ... με τις αξίες».

-Στη συνέχεια δραματοποιούν τις ιστορίες που ακούστηκαν.

Οι κανόνες της τάξης μας

-Με αφορμή ένα παραμύθι, μια εικόνα ο/η εκπαιδευτικός ξεκινά συζήτηση με τους/τις μαθητές/τριες για το πώς θέλουν να είναι η τάξη τους.

(βλ. Περιγραφή εργαστηρίων)

Αναστοχασμός

Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες γράφουν σε αυτοκόλλητα χαρτάκια:

Είναι σημαντικοί οι κανόνες; Γιατί;

Σκέψου και γράψε μέχρι 3 λόγους:

1) ...

2) ...

3) ...

Προσθέτουν το όνομά τους και το κολλάνε στο χαρτόνι του 3^{ου} εργαστηρίου.

Οι μαθητές/τριες να καταστούν ικανοί/ές :

- Να αναγνωρίζουν, εκφράζουν και να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους
- Να αναπτύξουν δεξιότητες αναλυτικής και κριτικής σκέψης ενσυναίσθησης ευαισθησίας επίλυσης συγκρούσεων
- Να συνειδητοποιήσουν τη σύνδεση των συναισθημάτων με την ικανοποίηση ή μη των αναγκών και των επιδράσεών τους στη συμπεριφορά
- Να καλλιεργήσουν την αυτομέριμνα προσαρμοστικότητα ανθεκτικότητα

Ξεπερνώντας τις δυσκολίες

-Ο/Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει μια ιστορικόμικ που αναπαριστά μια σύγκρουση μεταξύ μαθητών/τριών στο σχολικό περιβάλλον.

-Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες και η κάθε ομάδα επεξεργάζεται την ιστορία:

Ποιος/Ποιοι είναι ο/οι λόγος/οι της σύγκρουσης;

Πώς νιώθουν τα πρόσωπα της ιστορίας;

Πώς αντέδρασαν; Γιατί;

Τι αποτέλεσμα είχε η αντίδρασή τους;

Τι διαφορετικό θα μπορούσαν να είχαν κάνει;

-Οι μαθητές/τριες συζητούν μεταξύ τους, αναζητούν διαφορετικούς τρόπους αντίδρασης και επίλυσης της σύγκρουσης, βρίσκουν τα θετικά και τα αρνητικά σημεία κάθε πρότασης.

Παιχνίδι ρόλων:

-Οι μαθητές/τριες δίνουν «ζωή» στις ιδέες τους, μιλούν για τους ρόλους τους, για τη συμπεριφορά και τα συναισθήματά τους.

-Μετά από συζήτηση και με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού η ολομέλεια της τάξης καταλήγει σε «Βασικά βήματα επίλυσης της σύγκρουσης» με τη μορφή συνθημάτων, τα οποία καταγράφονται από τον/την εκπαιδευτικό και τοιχοκολλούνται στην τάξη.

Αναστοχασμός

Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες γράφουν σε αυτοκόλλητα χαρτάκια:

-Μπορώ να προλάβω μια σύγκρουση; Πώς;

-Μπορώ να βοηθήσω σε μια σύγκρουση συμμαθητών μου/τριών μου; Πώς;

Προσθέτουν το όνομά τους και το κολλάνε στο χαρτόνι του 4^{ου} εργαστηρίου.

Οι μαθητές/τριες να καταστούν ικανοί/ές :

-Να αναπτύξουν αυτονομία

αυτορρύθμιση

υπευθυνότητα

αυτεπάρκεια

-Να καλλιεργήσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης λήψης αποφάσεων συνεργασίας

δημιουργικότητας και κοινωνικής ζωής

-Να ενισχύσουν την αίσθηση του «ανήκειν» και του κοινού σκοπού στο σχολικό περιβάλλον.

Οι κανόνες ... με τον δικό μου (μας) τρόπο- Το σύμβολο της ομάδας μας

-Ο/Η κάθε μαθητής/τρια εκφράζει με τον δικό του/της τρόπο τους κανόνες της τάξης, π.χ. με τραγούδι (στο ρυθμό του αγαπημένου του/της τραγουδιού), με ποίημα, με μια μικρή ιστορία, με ζωγραφιά, με κόμικ, κλπ. και τους παρουσιάζει με όποιο τρόπο θέλει στην τάξη.
-Τα έργα των παιδιών τα κάνουμε ψηφιακό βιβλίο «Οι κανόνες με τον δικό μας τρόπο», αξιοποιώντας σχετικά ψηφιακά εργαλεία.

Ομαδική εργασία: Το σύμβολό μας

-Τα παιδιά εργάζονται αρχικά σε ομάδες των τριών-τεσσάρων και συζητούν ποιο θα ήθελαν να είναι το σύμβολο της ομάδας τους και γιατί.

-Όταν ολοκληρωθεί το έργο των ομάδων, ο/η εκπρόσωπος κάθε ομάδας ανακοινώνει την απόφαση της ομάδας και ο/η δάσκαλος/α ή ένα παιδί-βοηθός καταγράφει τις απαντήσεις στον πίνακα.

-Η ολομέλεια της τάξης με τη διαδικασία της ψηφοφορίας επιλέγει το σύμβολο της ομάδας.

-Ο/Η εκπαιδευτικός και οι μαθητές/τριες ζωγραφίζουν σε ένα μεγάλο χαρτόνι το περίγραμμα του συμβόλου που επέλεξαν.

-Το κάθε παιδί αφήνει το δικό του ξεχωριστό και μοναδικό αποτύπωμα στο εσωτερικό του (π.χ. τους κανόνες που έφτιαξε με το δικό του τρόπο).

-Το χαρτόνι αυτό αναρτάται στην είσοδο της τάξης.

Αναστοχασμός

Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες γράφουν σε αυτοκόλλητα χαρτάκια:

Σήμερα έμαθα ...

Σήμερα ένιωσα ...

Από αύριο θα κάνω τα εξής ...

Προσθέτουν το όνομά τους και το κολλάνε στο χαρτόνι του 5^{ου} εργαστηρίου.

<p>Οι μαθητές/τριες να καταστούν ικανοί/ές :</p> <ul style="list-style-type: none"> -Να ενισχύσουν την προσωπική και κοινωνική ταυτότητα -Να καλλιεργήσουν την αίσθηση του «ανήκειν» και του κοινού σκοπού στο σχολικό περιβάλλον -Να αναπτύξουν δεξιότητες που αφορούν την ενίσχυση της αυτοαντίληψης και της αυτοεκτίμησης -Να αναπτύξουν την αυτεπάρκεια -Να αναπτύξουν δεξιότητες αυτονομίας αυτορρύθμισης κριτικής κατανόησης του εαυτού -Να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους 	<p>Πιστεύω στον εαυτό μου-Νοιάζομαι για τους/τις άλλους/ες-Όλοι/ες μαζί προχωράμε μπροστά</p> 	<p>Ένα πρόσωπο ή μια ομάδα που θαυμάζω</p> <ul style="list-style-type: none"> -Οι μαθητές/τριες φέρνουν στην τάξη ιστορίες, εικόνες, φωτογραφίες ατόμων και ομάδων που θαυμάζουν γιατί κατάφεραν σημαντικά πράγματα στη ζωή τους ή/και έχουν ξεχωρίσει για τα επιτεύγματά τους. -Ο κάθε μαθητής/τρια παίρνει συνέντευξη από το/τα πρόσωπο/α που θαυμάζει και εκφράζει με όποιο τρόπο θέλει (π.χ. γράφει ή ζωγραφίζει) αυτό που του έκανε περισσότερο εντύπωση. -Συζητούν σε ομάδες και εντοπίζουν τα κοινά στοιχεία. Ο/Η δάσκαλος/α τα καταγράφει στον πίνακα. <p>Κάτι που πέτυχα μόνος/η μου και είμαι περήφανος/η γι' αυτό</p> <p>Το ένα παιδί παίρνει συνέντευξη από το άλλο:</p> <ul style="list-style-type: none"> Τι σημαντικό κατάφερες; Πώς τα κατάφερες; Τι σε βοήθησε; -Συζητούν στη συνέχεια σε ομάδες και προσδιορίζουν τα κοινά στοιχεία. Ο/Η δάσκαλος/α τα καταγράφει στον πίνακα. <p>Κάτι που πετύχαμε όλοι/ες μαζί και είμαστε περήφανοι/ες γι' αυτό</p> <ul style="list-style-type: none"> -Οι μαθητές/τριες σκέφτονται τις δράσεις που έχουν πραγματοποιήσει ως ομάδα και ο/η δάσκαλος/α τις καταγράφει στον πίνακα. -Οι μαθητές/τριες σκέφτονται και γράφουν σε αυτοκόλλητα χαρτάκια: Τι μου άρεσε περισσότερο από αυτά που έχουμε κάνει; Γιατί; Κάτι σημαντικό που έμαθα και θυμάμαι ... Τι θα ήθελα να κάνουμε όλοι/ες μαζί στο μέλλον; Προσθέτουν το όνομά τους και το κολλάνε στο χαρτόνι του 6^{ου} εργαστηρίου.
--	--	--

Οι μαθητές/τριες να καταστούν
ικανοί/ές :

-Να αναπτύξουν την αυτονομία
και την αυτορρύθμιση

-Να ενισχύσουν την αίσθηση
του «ανήκειν» και του κοινού
σκοπού στο σχολικό
περιβάλλον.

-Να καλλιεργήσουν
δεξιότητες συνεργασίας
κοινωνικές δεξιότητες
δεξιότητες λήψης αποφάσεων

-Να αναπτύξουν:
την προσαρμοστικότητα
την υπευθυνότητα
την κριτική σκέψη
τη δημιουργικότητα
την πολιτειότητα

**Η ομάδα μας ...
σε δράση**

Από την τάξη μας ...

-Ο/Η εκπαιδευτικός αξιοποιεί τις ιδέες των
μαθητών/τριών από το προηγούμενο
εργαστήριο, προκειμένου να αποφασίσουν τι
μπορούν να κάνουν ως ομάδα (π.χ. να
ολοκληρώσουν ένα έργο ή να επιλύσουν ένα
πρόβλημα).

-Ο/Η δάσκαλος/α καταγράφει τις προτάσεις
των μαθητών/τριών και με ψηφοφορία
καταλήγουν στην τελική απόφαση. Οι
μαθητές/τριες εκφράζουν τις ιδέες, τις
απόψεις και τις επιθυμίες τους πάνω στο
θέμα. Με την καθοδήγηση και την
υποστήριξη του/της δασκάλου/ας,
προσδιορίζουν τους στόχους και τα βήματα
που θα ακολουθήσουν και σχεδιάζουν τη
δράση.

-Χωρίζονται σε ομάδες των 4-5
μαθητών/τριών και γίνεται καταμερισμός του
έργου. Προκειμένου να κινητοποιηθούν
όλοι/ες οι μαθητές/τριες, δίνεται η
δυνατότητα να συμμετέχουν στη δράση με
πολλούς και διαφορετικούς τρόπους
έκφρασης και δημιουργίας.

-Παρουσιάζουν τη δράση τους στη σχολική
κοινότητα (π.χ. εκδηλώσεις, εφημερίδα τάξης
ή/και σχολείου, ιστολόγιο σχολείου).

... Στο σχολείο και στην κοινότητα

-Είναι σημαντικό η δράση της ομάδας να
συνδεθεί με μια δράση που εμπλέκεται όλη η
σχολική κοινότητα, καθώς και να μπορεί να
επεκταθεί και εκτός αυτής στην ευρύτερη
κοινότητα.

Ανατροφοδότηση-Κλείσιμο προγράμματος

Στο τέλος του εργαστηρίου κάθονται όλα τα
παιδιά στον κύκλο. Ακούγεται η μουσική που
ξεκίνησε το πρώτο εργαστήριο και ένα-ένα
παιδί εκφράζει και γράφει με μια λέξη το
συναίσθημά του.

Προσθέτουν το όνομά τους και το κολλάνε
στο χαρτόνι του 7^{ου} εργαστηρίου.

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις/

Σύνδεση με τη Μελέτη Περιβάλλοντος της Β' τάξης:
Ενότητα «Το σχολείο»

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

Είναι πολύ σημαντική η συνεργασία με όλους τους/τις εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας και η πραγματοποίηση ή/και η επέκταση κάποιων δραστηριοτήτων στην ώρα των ειδικοτήτων.

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση- Εκδηλώσεις διάχυσης

Αναστοχασμός εργαστηρίων

Αναστοχασμός 2^{ου} εργαστηρίου:

Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες σκέφτονται και γράφουν:

Πώς ένιωσα που είδαν οι συμμαθητές/τριές μου το έργο μου;

Τι καινούριο έμαθα για τον εαυτό μου;

Αναστοχασμός 3^{ου} εργαστηρίου:

Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες σκέφτονται και γράφουν:

Είναι σημαντικοί οι κανόνες; Γιατί;

Σκέψου και γράψε 3 λόγους:

1)

2)

3)

Αναστοχασμός 4^{ου} εργαστηρίου:

Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες σκέφτονται και γράφουν:

Μπορώ να προλάβω μια σύγκρουση; Πώς;

Μπορώ να βοηθήσω σε μια σύγκρουση συμμαθητών μου/τριών μου; Πώς;

Αναστοχασμός 5^{ου} εργαστηρίου:

Μετά το τέλος του εργαστηρίου οι μαθητές/τριες σκέφτονται και γράφουν:

Σήμερα έμαθα ...

Σήμερα ένιωσα ...

Από αύριο θα κάνω τα εξής ...

Συνολική αποτίμηση και αναστοχασμός

Στο τέλος του προγράμματος ο/η εκπαιδευτικός συζητά στην τάξη με τα παιδιά:

-Σας άρεσε αυτό το πρόγραμμα; Γιατί;

-Ποια/Ποιες δραστηριότητα/ες σας άρεσε/αν περισσότερο; Γιατί;

-Ποια/Ποιες σας δυσκόλεψε/αν; Γιατί;

- Τι καινούριο μάθατε για τον εαυτό σας;
- Πιστεύετε ότι θα σας βοηθήσει στις σχέσεις σας με τους/τις συμμαθητές/τριές σας; Με ποιο τρόπο;

Εκδηλώσεις διάχυσης

Τα ψηφιακά βιβλία «Όλοι/ες μοναδικοί/ές και όλοι/ες πολύτιμοι/ες» και «Οι κανόνες με τον δικό μας τρόπο», καθώς και όλες οι ομαδικές εργασίες μπορούν να παρουσιαστούν στους γονείς και στη σχολική κοινότητα (εφημερίδα τάξης, εφημερίδα σχολείου, ιστολόγιο σχολείου).

Σημειώσεις:

Βιβλιογραφικές αναφορές

Χατζηρήστου, Χ. Γ., Λαμπροπούλου, Α. & Λυκισάκου, Κ. (2004). «Ένα διαφορετικό σχολείο: Το σχολείο ως κοινότητα που νοιάζεται και φροντίζει», *Ψυχολογία*, **11** (1), 1-19.

Crosnoe, R., Erickson, K. G. & Dornbusch, S. M. (2002). «Protective functions of family relationships and school factors on the deviant behavior of adolescent boys and girls», *Youth and Society*, **33** (4), 515-544.

Gettinger, M. (2003). «Promoting social competence in an era of school reform: A commentary on Gifford-Smith and Brownell», *Journal of School Psychology*, **41**, 299-304.

Murray, C. & Greenberg, M. T. (2000). «Children's relationship with teachers and bonds with school: An investigation of patterns and correlates in middle childhood», *Journal of School Psychology*, **38** (5), 423-445.

Περιγραφή εργαστηρίων & δράσεων

1^ο Εργαστήριο

Όλοι/ες μοναδικοί/ές και όλοι/ες πολύτιμοι/ες

- Οι μαθητές/τριες κάθονται σε κύκλο και ακούνε μια συμφωνική ορχήστρα να παίζει.
- Εκφράζουν τα συναισθήματά τους με όποιο τρόπο επιθυμούν (π.χ. κίνηση, λέξεις, χρώμα).
- Τα παιδιά ενεργοποιούν τη φαντασία τους και κάνουν υποθέσεις για την ορχήστρα και τη μουσική που ακούγεται (π.χ. αριθμός μουσικών, το είδος των μουσικών οργάνων), εκφράζοντας ελεύθερα τη γνώμη τους.
- Στη συνέχεια παρακολουθούν το σχετικό video και παρατηρούν προσεχτικά τι βλέπουν και τι ακούνε.
- Ακολουθεί συζήτηση σχετικά με τα παρακάτω:
Πόσους μουσικούς βλέπετε;
Ποια μουσικά όργανα γνωρίζετε;
Τι κάνει ο καθένας/η καθεμιά;
Τι κάνουν όλοι/ες μαζί;
Αν φύγει κάποιος/α το αποτέλεσμα θα είναι το ίδιο;
Σκέφτονται άλλες παρόμοιες καταστάσεις, στις οποίες ο καθένας/η καθεμιά είναι μοναδικός/ή και πολύτιμος/η (π.χ. μια θεατρική παράσταση, μια αθλητική ομάδα).

3^ο Εργαστήριο

Οι κανόνες της τάξης μας

- Με αφορμή ένα παραμύθι, μια εικόνα ο/η εκπαιδευτικός ξεκινά συζήτηση με τους/τις μαθητές/τριες για το πώς θέλουν να είναι η τάξη τους.
- Κάθε μαθητής/τρια καλείται να γράψει ή/και να ζωγραφίσει μια σκηνή από μια τάξη που μαθαίνει και νιώθει καλά.
 - Χωρίζονται σε δυάδες και ο καθένας/η καθεμιά παρουσιάζει στο ταίρι του/της αυτό που έχει φτιάξει.
 - Χωρίζονται σε τετράδες όπου τα παιδιά μιλάνε για τα έργα τους και τα τοποθετούν έτσι ώστε να δημιουργήσουν μια ιστορία με λόγια και εικόνες.
 - Στην ολομέλεια κάθε ομάδα παρουσιάζει την ιστορία της με όποιο τρόπο θέλει, τη διηγούνται ή/και τη δραματοποιούν.
 - Τα παιδιά εντοπίζουν τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν την τάξη που μαθαίνουν και νιώθουν καλά και ο/η εκπαιδευτικός τα καταγράφει.
 - Οι μαθητές/τριες με βάση τα παραπάνω και με την υποστήριξη του/της εκπαιδευτικού διατυπώνουν τους κανόνες (με θετική διατύπωση).
 - Οι κανόνες καταγράφονται συγκεντρωτικά και αναρτώνται στην τάξη.
- Οι εκπαιδευτικοί των ειδικοτήτων του σχολείου που διδάσκουν στο τμήμα εμπλουτίζουν τους κανόνες της τάξης.

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να παρατηρεί το βαθμό στον οποίο οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν, καλλιεργούν και κατακτούν τις δεξιότητες μάθησης και τις δεξιότητες ζωής μέσα από τις διαδικασίες υλοποίησης των εργαστηρίων αλλά και από τα παραγόμενα έργα, ατομικά και ομαδικά.

Για παράδειγμα, οι δραστηριότητες που δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να μιλήσουν ή/και να παρουσιάσουν τον εαυτό τους μας δίνουν στοιχεία για την αυτοαντίληψη και την αυτοεκτίμησή τους. Η εργασία στις ομάδες αναδεικνύει τις δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας, την προσαρμοστικότητα και το σεβασμό στα άλλα άτομα, την ανάπτυξη επιχειρηματολογίας και κριτικής σκέψης και οι δραστηριότητες δραματοποίησης αναδεικνύουν την ενσυναίσθηση και την ευαισθησία των μαθητών/τριών. Οι διαδικασίες στην ολομέλεια της τάξης δίνουν στοιχεία για τις δεξιότητες λήψης αποφάσεων και τα ατομικά και ομαδικά έργα αποτελούν στοιχεία δημιουργικότητας αλλά και μεταγνωστικής και μετασχηματιστικής ικανότητας των μαθητών/τριών. Τέλος, η ανάληψη δράσης σε επίπεδο τάξης, σχολικής κοινότητας και ευρύτερης κοινότητας αποτελούν στοιχεία υπευθυνότητας και πολιτειότητας.

Επίσης, μια συνολική εικόνα για την απόκτηση γνώσεων, την καλλιέργεια των δεξιοτήτων και των στάσεων που έχουν υιοθετήσει οι μαθητές/τριες μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να αντλήσει από τα χαρτόνια των εργαστηρίων, όπου αποτυπώνεται όλη η εξέλιξη και η πορεία του προγράμματος.

Φύλλο περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης για τη δεξιότητα της συνεργασίας

Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος ...

			
Συνεργάζομαι με τους/τις συμμαθητές/τριές μου			
Μοιραζόμαστε τις εργασίες στην ομάδα			
Ανταλλάσσουμε ιδέες μέσα στην ομάδα μας			
Σεβόμαστε τη γνώμη όλων μέσα στην ομάδα			

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

Οι μαθητές/τριες επιλέγουν ποια από τα έργα των εργαστηρίων θα συμπεριλάβουν στο portfolio.

Μια ενδεικτική δραστηριότητα είναι «Οι κανόνες ... με τον δικό μου τρόπο», όπου ο/η μαθητής/τρια εκφράζει τους κανόνες της τάξης με τραγούδι (στο ρυθμό του αγαπημένου του/της τραγουδιού), με ποίημα, με μια μικρή ιστορία, με ζωγραφιά, με κόμικ, κλπ. και τους παρουσιάζει με όποιο τρόπο θέλει στην τάξη. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να οικειοποιηθούν τους κανόνες και να τους μετασχηματίσουν σε δημιουργία.

Μια άλλη ενδεικτική δραστηριότητα είναι και η συνέντευξη σε «Ένα πρόσωπο ή μια ομάδα που θαυμάζω», όπου ο μαθητής/τρια παίρνει συνέντευξη από ένα πρόσωπο ή μια ομάδα που θαυμάζει γιατί κατάφεραν σημαντικά πράγματα στη ζωή τους και έχουν ξεχωρίσει για τα επιτεύγματά τους. Μέσω αυτής της δραστηριότητας αναδεικνύονται οι αξίες και οι στάσεις των μαθητών/τριών.

Οι αξίες και οι στάσεις των μαθητών προβάλλονται, επίσης, μέσα από τη δραστηριότητα «Ταξιδεύω ... με τις αξίες».

1ο Πρόγραμμα «Ο μαγικός κόσμος της τάξης μας»

ΕΡΩΤΗΣΗ 1^η

Σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος είναι:

- A. Η πρωτογενής πρόληψη των προβλημάτων συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον
- B. Η προαγωγή της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης
- Γ. Η προαγωγή της προσαρμογής των μαθητών/τριών
- Δ. **Όλα τα παραπάνω**

ΕΡΩΤΗΣΗ 2^η

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα καλλιεργούνται Δεξιότητες μάθησης του 21^{ου} αιώνα και Δεξιότητες ζωής.

ΣΩΣΤΟ ΛΑΘΟΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 3^η

Μία από τις δραστηριότητες του προγράμματος που καλλιεργεί την ενσυναίσθηση είναι:

- A. Οι μαθητές/τριες εκφράζουν ελεύθερα αυτά που κάνουν στην τάξη τους.
- B. Οι μαθητές/τριες ζωντανεύουν τις διαφορετικές οπτικές της ιστορίας.**
- Γ. Ο/Η κάθε μαθητής/τρια εκφράζει με τον δικό του/της τρόπο τους κανόνες της τάξης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4^η

Οι δραστηριότητες αυτοπαρουσίασης του προγράμματος στοχεύουν πρωτίστως:

- A. Στην ενίσχυση της αυτοαντίληψης και αυτοεκτίμησης των μαθητών/τριών**
- B. Στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης
- Γ. Στην καλλιέργεια της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών

ΕΡΩΤΗΣΗ 5^η

Το πρόγραμμα στοχεύει:

- A. Στην ενίσχυση της αυτοαντίληψης και αυτοεκτίμησης των μαθητών/τριών
- B. Στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της επιχειρηματολογίας
- Γ. Στην καλλιέργεια θετικών διαπροσωπικών σχέσεων μέσα στο σχολικό περιβάλλον
- Δ. **Όλα τα παραπάνω**

ΕΡΩΤΗΣΗ 6^η

Κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων οι μαθητές/τριες συμμετέχουν μόνο σε ομαδικές δραστηριότητες.

ΣΩΣΤΟ ΛΑΘΟΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 7^η

Ποιες δεξιότητες δεν καλλιεργούνται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα;

- A. Δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας
- B. Δεξιότητες του νου**
- Γ. Δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων
- Δ. Δεξιότητες ενίσχυσης της αυτοαντίληψης

ΕΡΩΤΗΣΗ 8^η

Για τη διάχυση του προγράμματος προτείνεται να αξιοποιηθούν και τα ψηφιακά βιβλία που έχουν δημιουργήσει ο/η εκπαιδευτικός με τους/τις μαθητές/τριες.

ΣΩΣΤΟ ΛΑΘΟΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 9^η

Η τελευταία δράση του προγράμματος προτείνεται:

- A. Για την τάξη
- B. Για τη σχολική κοινότητα
- Γ. Για την ευρύτερη κοινότητα
- Δ. Για όλα τα παραπάνω**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020»
που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

This work is licensed under Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International.
To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

